Inleiding tot de terrariumliefhebberij.

door D. J. v.d. LAAN, Den Haag

Wie al zeer lang een terrarium houdt en een niet terrariumhouder moet overtuigen van het aantrekkelijke van de liefhebberij, staat voor 'n niet gemakkelijke taak. Aanmerkelijk verlicht zou die taak worden, wanneer men zijn terrarium kon tonen, liefst dan nog onder fel zonlicht en bevolkt met tierige, hongerige hagedissen of zwaar begroeid als een oerwoud en in de avond door een niet te sterke lamp in een duistere kamerhoek fantastisch verlicht. Ja, kan men zijn liefhebberij zó demonstreren, dan maakt men bekeerlingen, dan zegt iedereen : hoe mooi is dat, hoe fantastisch ! Ik wist niet dat die dieren zó levendig waren, ik wist niet dat zo'n trage pad zó ijverig en volhardend met een worm bezig kon zijn ; eigenlijk wist ik van al die dieren niets, zo min als ik iets wist van de terrariumliefhebberij zelf.

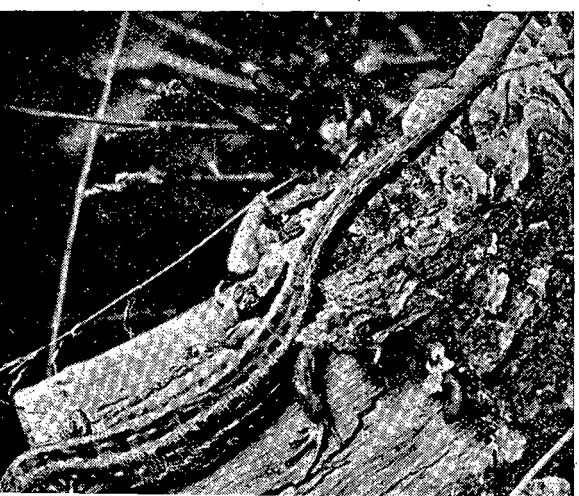
Maar is er alleen een onbeschreven blad papier voor me om bekeerlingen te maken, en hoe zeer ik ook enthousiast wil pogen te zijn, hoe zeer wij willen proberen met fraaie illustraties u tenminste een indruk te geven van al het schone dat de terrariumliefhebberij biedt, het blijven zwakke afspiegelingen van de werkelijkheid.

Niettemin willen wij de geboden kans benutten, en daarom proberen wij u de verschillende aspecten van deze liefhebberij uiteen te zetten.

Daar is dan ten eerste de mogelijkheid om uw veldstudiën voort te zetten. Wat bos en heide aan planten opleveren, ge kunt ze vrijwel alle in uw terrarium overbrengen. En uw bak kan daarbij zijn : een kweekkasje, waarin gij het in de hand hebt de natuurlijke omstandigheden van „buiten" zoveel mogelijk na te bootsen. Een wél-ingericht terrarium biedt u alle gelegenheid om temperatuur, vochtigheidsgraad, belichting naar behoefte te regelen.

En wat ge dan in 't vrije veld aan reptielen en amphibieën vangt, al is het een gewone kikvors, een pad, of een hagedis, hazelworm, ringslang, het terrarium, mits oordeelkundig ingericht, biedt al deze dieren een gastvrij verblijf en geeft de verzorger er van alle mogelijkheden om de dieren in hun doen en laten, bij het paren, jongen, zich voeden, zich ontwikkelen van ei tot volwassen dier, gade te slaan.

Zonnende zandhagedis. Foto „Lacerta".

„Mits oordeelkundig ingericht", we zeiden het al. Een niet des-

Levendbarende hagedissen in copula.
Foto F. C. d'Autretsch.

kundig ingerichte bak is voor uw planten en dieren niet anders dan een concentratiekamp ! Het lijkt eenvoudig, maar zo is het niet, en dit leidt ons tot het tweede aspect van onze liefhebberij. Wie alleen voor zijn gemak leeft, moet er niet aan beginnen. Het terrarium vraagt iets van u, namelijk uw onophoudelijke liefdevolle aandacht, uw zorg, uw toewijding — het is daarom ook 'n zaak van ethisch belang voor de mens. Men sla dit vooral niet te licht aan. Wie na al de zorgen waarmede het dagelijkse leven hem overlaadt, nog een stil hoekje in huis heeft, een hoekje van puur natuurschoon, een hoekje dat gedachten wekt aan het dwalen en zwerven dat wij allen zo graag buiten doen, een hoekje bovendien dat op de zorg van onze handen, het begrip van ons verstand, de toewijding van ons hart beslag legt, die kan zich midden in deze lawaaiige en drukke wereld tevreden noemen.

Het is allemaal zo heel anders dan de radio aanzetten, dan eens gezellig uitgaan, lang niet zo passief ook als boekenlezen, neen, het vraagt iets van u en wanneer u aan die vraag voldaan hebt, dan beloont het u door de schoonste wonderen te tonen, zo maar in uw kamer, zo maar vlak voor uw neus.

Doch dit zijn maar bespiegelingen van iemand die zelf verzot op de terrariumliefhebberij is en hij heeft dus gemakkelijk praten. Slaan wij eens spijkers met koppen ! Wanneer ge nu eens een hagedis vangt, wat doet ge er dan mee ? Allereerst : hoe vangt men 'n hagedis ? Ik zie er nooit een, moet ge misschien bekennen. Welnu, dat ligt aan u, want dan zijt ge niet geduldig genoeg. Zo maar een duin inlopen en een korfje vol grabbelen, zo gemakkelijk is het niet. Rust en aandacht zijn hier allereerst nodig. Let er op dat ge de bodem niet te veel door uw voetstappen doet dreunen, dat uw schaduw de dieren niet verschrikt. Laat ze gerust wegritselen, zet u neer, wacht, en ze komen terug. Vangen dan ! Voorzichtig maar zeker. Ge weet dat de hagedis en zijn staart één onafscheidelijke kameraden zijn ! En dan ? Probeer eens een hagedis of een ringslang in uw botaniseertrommel te krijgen ; misschien lukt het met nummer 1, maar als ge uw trommel opendoet om er de volgende in te stoppen, vliegt no. 1 er weer uit. Voor deze jacht voorziet men zich derhalve van zakjes van stevige en niet te dichte stof. Stop

elk dier in een apart zakje, dat ge bovenaan dichtbindt en daarna opbergt; zo nodig eerst wat vochtig maken (voor amphibieën). En nu met uw vangst naar huis.

Ge waart natuurlijk reeds lid van onze vereniging geworden en had u door middel van ons maandblad of door boeken uit onze welvoorziene bibliotheek te lenen, grondig voorbereid.

Ge wist daarom, dat elk dier andere eisen stelde en dat zij allen tezamen de nooit te verwaarlozen eisen stellen van frisse lucht, goed afwisselend voedsel en onderbrenging met geschikte medebewoners.

Een salamander en een zandhagedis, wanneer uw biologische intuïtie het u niet geleerd had, dan zoudt ge 't uit de lectuur vernomen hebben, behoren niet in één terrarium, zelfs in 't algemeen niet de trage, koelte minnende nachtdieren die de amphibieën zijn en de vlugge, warmte minnende dagdieren waartoe de meeste reptielen behoren. Zij storen elkaar over en weer, en voelen zich in elkaars landschap niet thuis. Maar ook een grote smaragdhagedis en een klein levendbarend hagedisje, hoewel beiden reptielen zijnde, behoren niet samen. Indien ge 't niet gelooft, zal de smaragdhagedis het u wel te kennen geven, als hij smakelijk zijn baardje likt en ge tevergeefs naar het levendbarende hagedisje zoekt! En zo is er meer. Inderdaad, dit is een liefhebberij die iets van uw biologische kennis vraagt, en meer nog van uw steeds parate en liefdevolle aandacht.

Dan is er het probleem van het kweken met uw dieren. Wist ge, dat het zelfs voor de doorgewinterde terrariumliefhebber vaak nog een probleem is, of hij bij verschillende dieren een mannetje of een vrouwtje in de hand houdt?

Zie, en dat is nu ook weer één van de prettige kanten van deze liefhebberij. Het terrein is nog lang niet „afgegraasd", en er is nog oneindig veel te leren en te bestuderen, zelfs de pasbeginnende terrariumhouder met zijn eenvoudige bak, kan hier nog pionierswerk verrichten! Want: hoe kweekt men het beste? Bij aanwezigheid van één paartje of van vele paartjes tezamen? Hoe brengt men een legsel van eieren tot uitkomen? Hoe cureert men ziekten? Hoe voorziet men de dieren van een geregelde en steeds variërende voeding? Hoe doet men zijn dieren de winterslaap doorkomen? Enzovoorts.

Maar het terrarium zelf? Hoe verschaft men zich dit? Tja, er is nog een grote schaarste aan materiaal, en slechts weinige zijn de gelukkigen die een vakman opdracht kunnen geven een compleet terrarium volgens tekening in elkaar te zetten. Maar de anderen, die roeien moeten met andere riemen, zij weten zich te behelpen. Een oud lek aquarium, een vliegenkast, een eenvoudig terrarium vervaardigd van een kist, ja, ik zag zelfs een terrarium vervaardigd van een ondersteboven gekeerde tafel, waarbij de poten waren verbonden door wat gaas en een enkele ruit. Ook hier dus vindingrijkheid, aandacht en toewijding, maar... als het dan eens zover gekomen is, een rijke beloning!